

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul pentru modificarea unor acte normative
(aspecte privind serviciile de plată și moneda electronică)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (aspecte privind serviciile de plată și moneda electronică) a fost elaborat de Banca Națională a Moldovei (în continuare – BNM), iar conform prevederilor pct. 40 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 este promovat de Ministerul Finanțelor.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Conform art. 5 alin. (1) lit. m) din <i>Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei</i> , BNM licențiază, reglementează și supraveghează activitatea de prestare a serviciilor de plată și activitatea de emisie a monedei electronice. De asemenea drept temei este considerată <i>Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 cu privire la aprobarea Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029</i> (în continuare – PNA) din care derivă obligația de armonizare a legislației naționale cu aquis-ul Uniunii Europene (în continuare – UE) (acțiunea nr. 5 Capitolul 4 „Liberă circulație a capitalului” Cluster 2 „, Piața internă”, cu termen de realizare- decembrie 2026).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Conform statutului Republicii Moldova (în continuare – RM) de țară candidată pentru aderarea la UE, este necesară alinierea și pregătirea acesteia de aderarea propriu-zisă în comunitate, iar acest proces presupune preluarea aquis-ului UE în cadrul național. Acest angajament a fost asumat de către RM în cadrul screening-ului bilateral și formalizat prin intermediul PNA. Astfel, conform PNA, dintre multitudinea actelor care formează aquis-ul UE necesar a fi preluat, și în caz particular – necesar pentru pregătirea actorilor pieței de aplicarea acestuia în momentul aderării RM la UE sunt următoarele acte, care presupun: <ul style="list-style-type: none">- preluarea aspectelor netranspuse (care se referă la statele membre UE) din <i>Directiva (UE) 2015/2366 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne</i>;- preluarea aspectelor netranspuse (care se referă la statele membre UE) din <i>Directiva 2009/110/CE privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică</i>.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Principalele prevederi ale proiectului cât și elementele noi sunt: <ul style="list-style-type: none">- alinierea terminologiei la cadrul UE;- preluarea prevederilor aplicabile statelor membre UE (precum ar fi: schimbul de informații/ colaborare cu autoritățile relevante din alte state membre cu atribuții privind prestatorii de servicii de plată, precum și cu Banca Centrală

Europeană, Autoritatea Bancară Europeană și băncile centrale din alte state membre; exercitarea de către prestatorii de servicii de plată a dreptului de stabilire și a libertății de a presta servicii ș.a.);

- preluarea tuturor metodelor de calcul a capitalului reglementat;
- abrogarea art. 17² din Legea nr. 114/2012 dat fiind faptul că, de la data aderării RM la Uniunea Europeană, în temeiul libertății de a presta servicii sau a libertății de stabilire, licența emisă într-un stat membru al Uniunii Europene este valabilă în toate statele membre și permite instituției în cauză să presteze în întreaga Uniune serviciile de plată care fac obiectul licențierii;
- la art. 23¹ alin. (5) și (6) se exclude referința la alin. (4) care se referă la prestatorii de servicii de plată care prestează toate serviciile de plată indicate la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 114/2012 și care, în baza licenței au dreptul de a presta inclusiv serviciul de plată indicat la art. 4 alin. (1) pct. 9) cu notificarea BNM în conformitate cu prevederile alineatului (4) coroborat cu prevederile art. 21 din Legea nr. 114/2012;
- preluarea unei opțiuni suplimentare de protejare a fondurilor utilizatorilor;
- modificarea cerințelor de notificare a activităților exceptate de la aplicabilitatea legii;
- completarea și modificarea cerințelor aferente drepturilor, obligațiilor, transparenței prestării serviciilor de plată în contextul raportului juridic dintre prestatorii de servicii de plată și utilizatorii acestora.

Totodată, au fost operate modificări în vederea clarificării conținutului unor norme deja aliniat la cadrul normativ european, inclusiv prin prisma unor explicații oferite de Autoritatea Bancară Europeană¹. Astfel, a fost modificat art. 58 alin. (4) din Legea nr. 114/2012 pentru a clarifica aplicabilitatea acestuia în cazul în care prestatorul de servicii de plată al plătitorului nu solicită autentificarea strictă a clienților. În consecință, rezultă că alin. (1)-(3) se aplică în cazul operațiunilor de plată electronice când se solicită autentificarea strictă a clienților. Urmare a modificării menționate *supra*, au fost abrogate literele d) și e) de la alin. (2) al aceluiași articol, or necesitatea păstrării acestora decade.

De asemenea, au fost prevăzute unele măsuri pregătitoare pentru a asigura capacitatea de aplicare a Regulamentelor UE în domeniul serviciilor de plată și monedei electronice. Astfel, la data aderării RM la UE, BNM i se conferă competența necesară pentru a asigura respectarea Regulamentelor UE aplicabile în domeniul serviciilor de plată și monedei electronice.

Adițional, au fost efectuate unele modificări aferente supravegherii prestatorilor de servicii de plată prin completarea cu unele măsuri de remediere suplimentare, concretizarea împuternicirilor autorității de supraveghere, abrogarea sancțiunii avertismentului public, având în vedere că potrivit art. 75³ din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, toate sancțiunile se publică pe pagina web (deci inclusiv sancțiunea avertismentului scris) și reducerea sancțiunii amenzii aplicabile organului de conducere/membrilor organelor de conducere/persoanelor care dețin funcții cheie de la 100 de salarii medii, la 10 salarii medii ale persoanei sancționate – similar sancțiunilor prevăzute de Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară, Legii nr. 139/2007 asociațiilor de economii și împrumut.

¹ www.eba.europa.eu/single-rule-book-qa/qna/view/publicId/2018_4042?utm_source

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Având în vedere că acest proiect are drept scop alinierea progresivă la acquis-ul UE, opțiuni alternative nu au fost examinate.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Implementarea prevederilor proiectului dat de lege nu implică instituirea de structuri instituționale sau subdiviziuni noi, precum și nu conferă careva funcții sau atribuții suplimentare autorităților și instituțiilor existente.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea proiectului de lege nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Conform art. 1 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, proiectele de acte normative din sectorul financiar bancar și nebancaar sunt exceptate de la efectuarea analizei impactului de reglementare asupra activității de întreprinzător.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul de lege a fost elaborat urmărind continuarea eforturilor de armonizare a legislației naționale în domeniul serviciilor de plată și monedă electronică la prevederile actelor UE: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Directiva (UE) 2015/2366 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne;</i> - <i>Directiva 2009/110/CE privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică.</i> Modificările operate în legislația națională în scopul transunerii actelor UE menționate, sunt reflectate în cele 2 tabele de concordanță anexate la dosarul proiectului dat. Totodată, ținem să remarcăm că anterior, Directiva UE 2015/2366 și Directiva 2009/110/CE a constituit obiect al armonizării legislației naționale prin adoptarea Legii nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, precum și prin ulterioarele amendări ale acesteia.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prin proiectul de lege au fost prevăzute o serie de măsuri pregătitoare pentru a asigura capacitatea de aplicare a Regulamentelor UE în domeniul serviciilor de plată și monedei electronice.

Astfel, de la data aderării Republicii Moldova la UE va exista capacitate de aplicare a următoarelor Regulamente UE:

- Regulamentul (UE) 2021/1230 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iulie 2021 privind plățile transfrontaliere în relația dintre prestatorii de servicii de plată sau părțile care furnizează servicii de conversie valutară la un bancomat sau la punctul de vânzare și utilizatorii serviciilor de plată care sunt persoane juridice.
- Regulamentul delegat (UE) 2017/2055 al Comisiei din 23 iunie 2017 de completare a Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile competente în cazul activității desfășurate în baza dreptului de stabilire și a libertății de a presta servicii de către instituțiile de plată.
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/410 al Comisiei din 29 noiembrie 2018 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare în ceea ce privește detaliile și structura informațiilor din domeniul serviciilor de plată care trebuie notificate de autoritățile competente Autorității Bancare Europene în temeiul Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului.
- Regulamentul delegat (UE) 2019/411 al Comisiei din 29 noiembrie 2018 de completare a Directivei (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru stabilirea cerințelor tehnice privind instituirea, gestionarea și menținerea registrului central electronic în domeniul serviciilor de plată și privind accesul la informațiile conținute de acesta .
- Regulamentul (UE) 2021/1722 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2021 în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare care precizează cadrul pentru cooperarea și schimbul de informații dintre autoritățile competente ale statului membru de origine și cele ale statului membru gazdă în contextul supravegherii instituțiilor de plată și a instituțiilor emitente de monedă electronică ce furnizează servicii de plată la nivel transfrontalier.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege a fost publicat de către Ministerul Finanțelor pe pagina sa web, precum pe portalul particip.gov.md și poate fi accesat la următorul link:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiect-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-aspecte-privind-serviciile-de-plata-si-moned/16816>

Totodată, în conformitate cu art.32 alin.(1), alin.(2) și alin.(3) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege va fi remis spre avizare autorităților și instituțiilor interesate și supus consultării publice, iar în scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege va fi publicat pe portalul particip.gov.md

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege va fi supus expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene de către Centrul de Armonizare a Legislației, conform prevederilor art.34 alin.(1) și art.35 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, care va emite Declarația de compatibilitate în conformitate cu HG nr.1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației RM cu legislația UE.

Potrivit art. 36 și art. 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege va fi remis Centrului Național Anticorupție și Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei anticorupție și, respectiv, expertizei juridice.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Lista actelor ce urmează a fi modificate prin prezentul proiect:

- Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;
- Legea nr.183/2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare;
- Legea nr. 184/2016 cu privire la contractele de garanție financiară;
- Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;
- Legea nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale;
- Legea nr. 54/2003 privind contracararea activității;
- Legea nr. 287/2017 contabilității și raportării financiare;
- Codul fiscal nr. 1163/1997;
- Codul contravențional nr. 218/2008.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Urmare adoptării proiectului de lege propus, Guvernul și Banca Națională a Moldovei își vor aduce actele normative în corespundere cu prevederile acestuia conform termenelor și condițiilor expuse în art. III din proiect. Totodată, întru asigurarea tuturor măsurilor preparatorii de punere în aplicare a acestuia, proiectul de Lege prevede diverse termene de intrare în vigoare (1 an de la data publicării, la data aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană).

Prestatorii de servicii de plată și emitenții de monedă electronică își vor ajusta mecanismele și procedurile interne pentru a se conforma noilor prevederi ale prezentei legi termenele de intrare în vigoare a acestora.

MINISTRU

Andrian GAVRILIȚĂ